

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 19 grudnia 2016 roku, Nr (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. stwierdził, że W. P. podlega obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym tj. emerytalnemu, rentowym, wypadkowemu i ubezpieczeniu zdrowotnemu w okresie od 10.03.2014 r do 23.03.2014 r jako zleceniobiorca u płatnika składek (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Ł. oraz określił miesięczną podstawę wymiaru składek na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne w miesiącu marcu 2014 roku.

W uzasadnieniu decyzji organ rentowy podniósł, że zawarta pomiędzy wyżej wymienionym płatnikiem, a zainteresowaną umowa, nazwana „umową o dzieło” jest w istocie umową o świadczenie usług, do której, zgodnie z art.750 k.c., stosuje się przepisy dotyczące umowy zlecenia.

/ decyzja akta ZUS k 7/

Od powyższej decyzji płatnik składek, Kobra (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Ł. złożyła odwołanie do Sądu Okręgowego w Łodzi, wnosząc o jej zmianę i ustalenie, że zainteresowana nie podlega obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym we wskazanym w decyzji okresie, bowiem wykonywała ona umowę o dzieło. W uzasadnieniu wskazano, że zainteresowana wykonywała umowę o dzieło określoną w art. 627 k.c, w ocenie odwołującego sporna umowa przyniosła konkretny rezultat w formie rozdania ulotek.

/ odwołanie k. 2 – 4 /.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, wywodząc jak w zaskarżonej decyzji

/odpowiedź na odwołanie k. 8 - 10 /.

Sąd Okręgowy w Łodzi ustalił co następuje

Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. w okresie od 13 kwietnia 2016 r do 09 czerwca 2016 r przeprowadził kontrolę w zakresie prawidłowości i rzetelności obliczania składek na ubezpieczenie społeczne przez płatnika składek (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością. Płatnik składek (...) spółka z o.o. w okresie objętym kontrolą zawierał umowy cywilnoprawne, którym nadawał nazwę umów o dzieło.

Zawarto umowę o dzieło pomiędzy (...) spółką z ograniczoną odpowiedzialnością a zainteresowaną W. P., której przedmiotem było rozdanie ulotek na terenie wyznaczonym przez zamawiającego. Praca zainteresowanej miała trwać godzinę podczas imprez plenerowych. W. P. w trakcie takiej imprezy reklamowała firmę płatnika i rozdawała ulotki przy wejściu na imprezę osobom w niej uczestniczącym. Wynagrodzenie było ustalone wcześniej i wyniosło około 200 złotych. Jego wysokość nie była uzależniona od ilości rozdanych ulotek.

W. P. w firmie płatnika była wcześniej zatrudniona jako pracownik ochrony.

/dowód: przesłuchanie płatnika k 20 odwrót/

Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością (...) zajmuje się m.in. działalnością detektywistyczną i ochroniarską.

/ odpis z KRS – k. 5 -6/

Wskazać należy, że stan faktyczny sprawy był pomiędzy stronami bezsporny, zaś kwestią poddaną ocenie sądu był charakter prawny umowy, nazwanej „umową o dzieło”, którą płatnik zawarł z zainteresowaną. Dodatkowo podkreślić należy, że płatnik nie zakwestionował, określonych w decyzji, miesięcznych podstaw wymiaru składek na obowiązkowe

ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne, podnosząc jedynie, że kwestionowana umowa nie stanowiła tytułu do ubezpieczeń społecznych.

Sąd Okręgowy w Łodzi zważył co następuje

W świetle zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego oraz poczynionych na jego podstawie ustaleń Sąd uznał, że odwołanie (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w Ł. nie jest zasadne i podlega oddaleniu.

Zgodnie z treścią art. 6 ust. 1 pkt. 4 i art. 12 ust. 1 w związku z art. 13 pkt. 2 Ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych z dnia 13 października 1998 r. (t. j. Dz. U. z 2009 r., Nr 205, poz. 1585, ze zm.) osoby wykonujące pracę na podstawie umowy agencyjnej lub umowy zlecenia albo innej umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z Kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia podlegają obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu od dnia oznaczonego w umowie jako dzień rozpoczęcia jej wykonywania do dnia rozwiązania lub wygaśnięcia tej umowy.

W świetle art. 18. ust. 1 cytowanej ustawy, podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe ubezpieczonych wymienionych w art. 6 ust. 1 pkt 1-3 i pkt 18a stanowi przychód, o którym mowa w art. 4 pkt 9 i 10, z zastrzeżeniem ust. 1a i 2, ust. 4 pkt 5 i ust. 12.

Podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe zleceniobiorców ustala się zgodnie z ust. 1, jeżeli w umowie agencyjnej lub umowie zlecenia albo w innej umowie o świadczenie usług, do której zgodnie z Kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia, określono odpłatność za jej wykonywanie kwotowo, w kwotowej stawce godzinowej lub akordowej albo prowizyjnie (ust. 3).

Stosownie do treści art. 20 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie chorobowe i wypadkowe stanowi podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe.

Na podstawie zaś art. 66 ust. 1 pkt. 1e ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych z dnia 27 sierpnia 2004 r. (t. j. Dz. U. z 2008 r. Nr 164, poz. 1027, ze zm.), obowiązującej od dnia 1 października 2004 r. osoby spełniające warunki do objęcia ubezpieczeniami społecznymi, które są osobami wykonującymi pracę na podstawie umowy agencyjnej lub umowy zlecenia albo innej umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z przepisami Kodeksu cywilnego stosuje się przepisy dotyczące zlecenia, podlegają obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego.

Stosownie do art. 36 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, każda osoba objęta obowiązkowo ubezpieczeniami emerytalnym i rentowym podlega zgłoszeniu do ubezpieczeń społecznych.

Obowiązkiem płatnika składek – z mocy art. 46 ust. 1 i art. 47 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych – jest obliczanie, rozliczanie i opłacanie należnych składek za każdy miesiąc kalendarzowy oraz przesyłanie w wyznaczonym terminie deklaracji rozliczeniowej, imiennych raportów miesięcznych oraz opłacanie składek za dany miesiąc.

Stosownie do treści art. 627 k.c. przez umowę o dzieło przyjmujący zamówienie zobowiązuje się do wykonania oznaczonego dzieła, a zamawiający do zapłaty wynagrodzenia. Przedmiotem umowy jest zatem zobowiązanie do wykonania określonego dzieła, które może mieć charakter materialny, jak i niematerialny, zaś sama umowa jest umową rezultatu.

Zgodnie zaś z treścią art. 734 § 1 k.c. przez umowę zlecenia przyjmujący zlecenie zobowiązuje się do dokonania określonej czynności prawnej dla dającego zlecenie, przy czym do umowy o świadczenie usług stosuje się odpowiednio przepisy o zleceniu zgodnie z treścią art. 750 k.c. Przedmiotem tej umowy jest dokonanie określonej czynności faktycznej, która nie musi prowadzić do osiągnięcia indywidualnie oznaczonego rezultatu. Chodzi tu zatem o umowy zobowiązujące do dokonania jednej lub wielu czynności faktycznych (także stałego ich dokonywania).

W myśl art. 738 § 1 k.c. przyjmujący zlecenie może powierzyć wykonanie zlecenia osobie trzeciej tylko wtedy, gdy to wynika z umowy lub ze zwyczaju albo gdy jest do tego zmuszony przez okoliczności. W wypadku takim obowiązany jest zawiadomić niezwłocznie dającego zlecenie o osobie i o miejscu zamieszkania swego zastępcy i w razie zawiadomienia odpowiedzialny jest tylko za brak należytej staranności w wyborze zastępcy.

Nie ulega wątpliwości, że przepisy o zleceniu nie mają zastosowania do czynności będących przedmiotem umowy o dzieło, bowiem wykonanie dzieła, zgodnie z prezentowanym w doktrynie poglądem, nie mieści się w pojęciu usługi w rozumieniu art. 750 k.c. Umowę o dzieło zalicza się do kategorii „umów rezultatu” i przeciwstawia umowie zlecenia - jako „umowie o staranne wykonanie usługi”. W odróżnieniu od umowy zlecenia, umowa o dzieło wymaga, aby starania przyjmującego zamówienie doprowadziły w przyszłości do konkretnego, indywidualnie oznaczonego rezultatu. Tymczasem umowa zlecenia takiego rezultatu - jako koniecznego do osiągnięcia - nie akcentuje. Elementem wyróżniającym dla umowy zlecenia nie jest zatem wynik, lecz starania podejmowane w celu osiągnięcia tego wyniku /por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie z 21 grudnia 1993 r. sygn. III AUr 357/93, opubl: Orzecznictwo Sądów Apelacyjnych rok 1994, Nr 6, poz. 49, str. 63; wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie z 26 stycznia 2006 r. sygn. III AUa 1700/05, opubl: Orzecznictwo Sądów Apelacyjnych rok 2008, Nr 3, poz. 5, str. 55; wyrok Sądu Najwyższego z 13 marca 1967 r. sygn. I CR 500/66; opubl: Orzecznictwo Sądu Najwyższego Izba Cywilna, Pracy i (...) rok 1968, Nr 1, poz. 5/.

Dokonując kwalifikacji konkretnej umowy należy w pierwszej kolejności badać, czy świadczenie będące przedmiotem zobowiązania ma cechy dzieła. Dzieło stanowi zawsze zjawisko przyszłe, jest czymś, co w chwili zawarcia umowy nie istnieje, lecz ma dopiero powstać w jakiejś określonej przyszłości. Rezultat, o jaki umawiają się strony, musi być z góry określony i może przyjmować zarówno postać materialną jak i niematerialną. Cechą konstytutywną umowy o dzieło jest, aby rezultat ten był obiektywnie osiągalny i w konkretnych warunkach pewny. Podkreślenia wymaga, że celem umowy o dzieło nie jest czynność (samo działanie lub zaniechanie), która przy zachowaniu należytej staranności prowadzić ma do określonego w umowie rezultatu, lecz samo osiągnięcie tego rezultatu. W umowie o dzieło chodzi zawsze o osiągnięcie umówionego rezultatu, niezależnie od rodzaju i intensywności świadczonej w tym celu pracy i staranności. Tymczasem umowa o świadczenie usług jest umową starannego działania, jej celem jest wykonywanie określonych czynności, które nie muszą zmierzać do osiągnięcia rezultatu. Kolejną cechą umowy o dzieło jest brak stosunku zależności lub podporządkowania pomiędzy zamawiającym, a przyjmującym zamówienie. Sposób wykonania dzieła pozostawiony jest w zasadzie uznaniu przyjmującego zamówienie, byleby dzieło miało przymioty ustalone w umowie lub wynikające z charakteru danego dzieła. Przyjmujący zamówienie nie ma także, co do zasady, obowiązku osobistego wykonania dzieła, chyba że wynika to z umowy lub charakteru dzieła (np. dzieło artystyczne). Ryzyko nieosiągnięcia rezultatu zawsze obciąża przyjmującego zamówienie. Przy czym odpowiedzialność przyjmującego zamówienie w wypadku nieosiągnięcia celu umowy jest odpowiedzialnością za nieosiągnięcie określonego rezultatu, a nie za brak należytej staranności.

Przedmiotem sporu w niniejszej sprawie jest kwalifikacja prawna umowy zawartej pomiędzy (...) spółką z ograniczoną odpowiedzialnością w Ł., a zainteresowaną. W ocenie Sądu Okręgowego umowy tej nie można uznać za umowę o dzieło. Przeprowadzone postępowanie dowodowe wykazało bowiem bezsprzecznie, że rzeczywistą wolą stron (chodzi o wolę związaną z nałożonymi obowiązkami, a nie wolą wyrażoną w nazwie umowy) nie było zawarcie umowy o dzieło. W niniejszym postępowaniu ustalono, że na podstawie przedmiotowej umowy zainteresowana miała rozdać ulotki. Niewątpliwie zainteresowana wypełniła czynności wynikające z zawartej z płatnikiem umowy – we wskazanym przez niego miejscu za ustalonym wcześniej wynagrodzeniem. Wykonywane czynności były charakterystyczne dla umowy o świadczenie usług na rzecz zamawiającego (czynności z zakresu reklamy w postaci roznoszenia ulotek).

Istotą umowy o dzieło, na co wskazano wyżej, jest osiągnięcie określonego, zindywidualizowanego, konkretnego rezultatu w postaci materialnej lub niematerialnej. Umowa o świadczenie usług jest zaś umową starannego działania, zatem jej celem jest wykonywanie określonych czynności, których celem podstawowym nie jest zmierzanie do osiągnięcia rezultatu. Takie właśnie czynności były wykonywane przez zainteresowaną. W chwili zawierania spornej

umowy zainteresowana nie знаła rezultatu umowy. Postępowanie dowodowe nie wykazało również, aby czynności wykonywane przez zainteresowaną wyróżniała jakaś indywidualna, szczególna cecha.

W tym stanie rzeczy, według Sądu Okręgowego, nie ulega wątpliwości, że takiemu zobowiązaniu nie można przypisać cech przedmiotowo istotnych umowy o dzieło, a oczekiwania stron, towarzyszące zawieraniu i wykonywaniu badanej umowy, nazywanej przez strony umową o dzieło, mogły się zrealizować wyłącznie jako elementy innej umowy - umowy zlecenia lub umowy o świadczenie usług, które są regulowane w art. 750 k.c.

Odnosząc się do argumentu płatnika, że umowy o dzieło zostały zawarte w oparciu o zgodny zamiar stron, Sąd pragnie wskazać, że prawo regulujące ubezpieczenia społeczne posiada cechę przymusu (prawo bezwzględnie obowiązujące). To znaczy, że pracodawca nie może, wedle swojej woli czy nawet wedle woli zatrudnionego, zdecydować o uczestnictwie w systemie ubezpieczeń społecznych. Ustawodawca celowo objął umowy zlecenia obowiązkiem składkowym, aby zapewnić ochronę ubezpieczeniową zleceniobiorcom, której nie można wyłączyć nawet w wyniku zgodnej woli stron. Ponadto Sąd zwraca uwagę, że strona skarżąca zdaje się mylić swobodę zawierania umów ze swobodą ich nazywania.

W świetle wyroku Sądu Najwyższego z dnia 8 grudnia 2005 r., I UK 104/05, opubl. w (...) z (...), który Sąd Okręgowy w pełni podziela, „przepisy prawa ubezpieczenia społecznego mają charakter bezwzględnie obowiązujący. Tworzą system prawa ścisłego, zamkniętego. Nie mogą być interpretowane rozszerzająco, zwłaszcza przy zastosowaniu wykładni aksjologicznej.“

Podkreślić także należy, że przedmiot umowy o dzieło może zostać określony w różny sposób, jednakże określenie to musi być na tyle precyzyjne, aby nie było wątpliwości, o jakie dzieło chodzi. W niniejszej sprawie umowa zawierana między stronami określała ich przedmiot w sposób bardzo ogólny jako rozdanie ulotek. W umowie nie określano zatem dzieła, które miało być jego przedmiotem. Już sam ten fakt przesądza, że sporna umowa nie była umową o dzieło.

Zgodnie z art. 18 ust. 1 i 3 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe osób wykonujących pracę na podstawie umowy agencyjnej lub umowy zlecenia albo innej umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z Kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia, stanowi przychód, o którym mowa w art. 4 pkt 9 (to jest przychód w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych z tytułu umowy agencyjnej lub umowy zlecenia), jeżeli w umowie określono odpłatność za jej wykonywanie kwotowo, w kwotowej stawce godzinowej lub akordowej albo prowizyjnie.

Stosownie do treści art. 20 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie emerytalne i ubezpieczenia rentowe, z zastrzeżeniem ust. 2.

Biorąc pod uwagę powyższe wywody, decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych uznać należy za prawidłową. Z tych względów, na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c., Sąd Okręgowy orzekł jak w sentencji wyroku.

O kosztach postępowania Sąd Okręgowy rozstrzygnął w punkcie 2 sentencji zgodnie z wyrażoną w art. 98 § 1 i § 3 k.p.c. zasadą odpowiedzialności za wynik sprawy. Z tego powodu Sąd Okręgowy zasądził od (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w Ł. na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych I Oddziału w Ł. kwotę 90 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego.

Na kwotę tę złożyło się wyłącznie wynagrodzenie pełnomocnika Zakładu Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. , ustalone w oparciu o § 2 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. z 2015 r., poz. 1804). Na marginesie wskazać należy, że spraw o podleganie ubezpieczeniom społecznym nie można zaliczyć do kategorii spraw o świadczenia z ubezpieczenia społecznego w rozumieniu § 9 ust.2 powołanego rozporządzenia i dlatego w tych przypadkach zachodzą wszelkie podstawy, aby koszty zastępstwa procesowego były wyliczane według wartości przedmiotu sporu. Wysokość kosztów zastępstwa procesowego należało wyliczyć na podstawie wartości zaległych składek za okres, za który ustalono podstawę wymiaru składek. (por. uchwała Składu Siedmiu Sędziów Sądu Najwyższego - Izba Pracy, (...) Spraw Publicznych - zasada

prawna z dnia 20 lipca 2016 r. III UZP 2/16, Legalis nr 1472916). W rozpoznawanej sprawie wartość przedmiotu zaskarżenia wynosiła do 500 zł wobec czego Sąd Okręgowy zasądził na podstawie § 2 pkt 1 w/w rozporządzenia kwotę 90 zł.

ZARZĄDZENIE

odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi wnioskodawcy

D.D-Z.